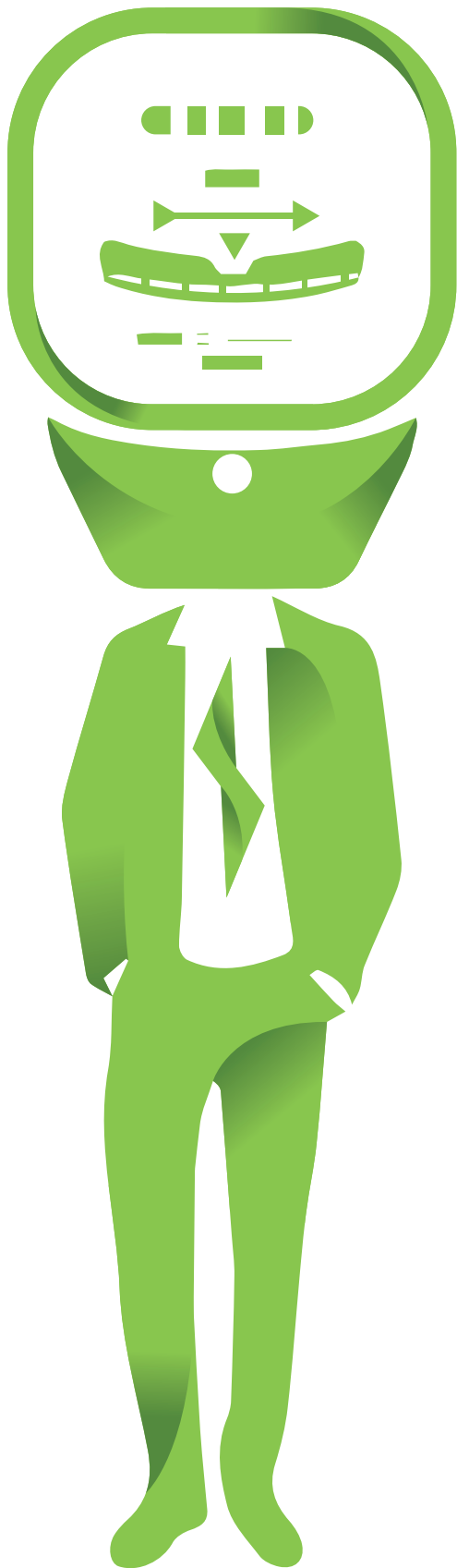

Кажу , и примерима из сопственог искуства доказују , у технолошки и економски развијенијим земљама , да јачање енергетске ефикасности испољено кроз низ , системских, мултисекторских и мултидисциплинарних активности , за своје исходе има здравију животну средину и више новца у буџетима градова. Кажу да ми , у Србији , трошимо два и по пута више енергије по јединици производа од светског просека а чак четири пута више од појединих земаља Европске уније. Имамо најнижи степен енергетске ефикасности са поторшњом од 150 до 180 к Wx по квадратном метру наспрам земаља западне Европе које троше 100 кWx енергије по квадратном метру на годишњем нивоу. Према званичној статистици , зграде у Србији троше око 40 одсто укупне финалне енергије , при чему чак око 61 одсто отпада на стамбене зграде. Код нас се , у сезони , троши по квадратном метру пословног простора 228к Wx , а у Данској , рецимо , 96кWx. Зашто је то тако и докле ће ово нерационално понашање трајати? Одговора на ово ,наизглед , једноставно питање је безброј а један , чини нам се , је најкраћи : Док не променимо навике и понашања! Лако за рећи и најтеже за урадити. Зашто? Разлога је ,такође, безброј, али , ево , и овде најкраћег одговора: Док не изградимо систем! Систем као целину осмишљених , планираних, дугорочних мера и активности заснованих на стручним мишљењима и искуствима развијенијих од нас. А да би те мере постале приоритет у нашем свакодневном понашању и раду морају добити најјачу могућу нормативну и ,толико недостајућу, политичку подршку. То се , упрошћено речено , између осталог , постиже и информисањем грађана као кључних чинилаца система енергетског менаџмента који јесте предуслов за енергетску ефикасност. Наравно , томе , без сумње, предходи образовање грађана , стицање знања о узроцима наше енергетске неефикасности и стицање знања о последицама мера и акција којима се јача енергетска ефикасност. Тек наоружани знањем и вештинама , а потом и информисани о томе шта други у ближем и даљем окружењу раде , како су и да ли су они достигли циљеве који су пред нама у јачању енергетске ефикасности , можемо остварити оно , можда , и најбитније а то је мотивисаност грађана да перманентно , једнаким интезитетом и пажњом , спроводе мере за јачањ енергетске ефикасности. Знају ли грађани Краљева и колико њих , да се , рецимо , око 15 одсто буџета града који је , за ову годину око 3,4 милијарде динара, потроши за плаћање разних врста енергената за потребе различитих објекат у јавној својини , читај својини града?

Да ли би и колико њих , на локалним изборима, подржало оне кандидате за одборнике који би пред њих изашли, између осталог, и са планом и програмом како да , рецимо , за једна мандатни период , уштедимо милион евра, четвртину онога што сада трошимо на енергетике за јавне објекте? Да ли сте у предходним кампањама вођеним и преко мас медија чули за овакве понуде бирачима? Зашто нам је , још увек , прихватљивије да поверујемо у обећања о хиљадама нових радних места а готово никако нисмо спремни да поверујемо и схватимо да десетине и стотине тих , нових, радна места „сагоримо“ сваке године? Ем потрошимо ем , на разне начине , додатно, краткорочно и дугорочно , погоршамо квалитет наше животне средине. Крајем прошле године Скупштина града Краљева је усвојила Одлуку о успостављању система енергетског менаџмента. Слободно се може рећи да је то , ко зна који по реду , „нови почетак“ у спровођењу организованих активности на нивоу града Краљева у циљу јачања енергетске ефикасности у јавном сектору пре свега. Разлог да ово назовемо „нови почетак“ лежи у чињеници да је Краљево , као и већина локалних самоуправа у Србији , у задње две деценије већ имало период када је питање енергетске ефикасности бивало високо котирано политички , и државни , пројекат. Али , као што то , код нас , обично бива свака политичка промена која доводи и до персоналних промена у државној структури у пракси , поједностављено , се преводи : „Ови пре нас су радили погрешно, вођени личним и партијским интересима а ми“ И тако , ево , деценијама уназад –Увек на почетку! Ево , кратког подсећања и аргумената за ове опоре констатције о (не) чињењу: На предлог Министарства рударства и енергетике , Уредбом Владе Републике Србије од 30. маја 2002.

Године , основана је национална Агенција за енергетску ефикасност, чији је правни статус потврђен Законом о енергетици који је ступио на снагу 1. августа 2004. године. Септембра 2012 Агенција за енергетику је укинута измењеним Законом о енергетици , а њена делатност је пребачена на Министарство енергетике, развоја и заштите животне средине. Турбулентне промене на државном нивоу нису остајале без последица на локалу па тако, рецимо Регионални центар за енергетску ефикасност основан маја 2011 године у Краљеву , при Машинском факултету , као један од пет центара у Србији није ни почео са радом. Стога није за чуђење и престанак са радом Тима за енергетско планирање тадашње општине Краљево... И тако , ето , деценију и по касније , после силе утрошеног времена а и новца, пре свега на државном нивоу , ево нас , малте не , у Краљеву на неком новом почетку. Но , истине ради , било је у том периоду и значајних искорака у јачању енергетске ефикасности појединих јавних објеката попут , рецимо , нове Хале спортова у Рибници или Машинско-техничке школе у Краљеву па , донекле , и зграде Скупштине града. Али о томе , и о другим стварима везаним за увођење система енергетског менаџмента у граду Краљеву, у неким другим текстовима које , попут овога , објављујемо као исход активности медијског пројекта „Информисани могу бити и ефикасни“ подржаног средствима из буџета града Краљева.